7. O'QUV DASTURI HAQIDA MA'LUMOT

O'quv dasturi Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o'zbek tili va adabiyoti universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2022 yil "25" "08" dagi "1" -sonli bayoni bilan tasdiqlangan.
"Adabiyot nazariyasi va zamonaviy adabiy jarayon kafedrasi mudiri: f.f.d., professor B.Karimov ________ (imzo)
U.Rasulova - ToshDO'TAU Adabiyot nazariyasi va zamonaviy adabiy jarayon kafedrasi dotsenti.
Taqrizchilar: D.Xoldorov - ToshDO'TAU Adabiyot nazariyasi va zamonaviy adabiy jarayon kafedrasi dotsenti A.Tilavov - ToshDO'TAU O'zbek adabiyoti tarixi dotsenti.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

ALISHER NAVOIY NOMIDAGI

TOSHKENT DAVLAT O'ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"

Rektor ________ Sh.Sirojiddinov

2022-yil 25 -avgust

ADABIY TANQID NAZARIYASI

fanining o'quv dasturi (sillabusi)

Bilim sohasi:	200 000 – San'at va gumanitar fanlar
Ta'lim sohasi:	230 000 – Tillar
Magistratura mutaxassisligi:	70230104 – Adabiyotshunoslik (Adabiyot nazariyasi)

Toshkent-2022

Fan/modul kodi 302ATN 1 5		Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili o'zbek			Ishlab chiqilgan o'quv yili 2022/2023			
Semestr	**Har bir semestrdagi fan/modulning nomi**	**ECTS - Kreditlar**	**Haftalik dars soatlari**	**O'quv mashg'ulotlari (soat)**					**Mustaqil ta' lim (soat)**	**Jami yuklama (soat)**
				Jami:	ma' ruza	seminar	amaliy	laboratoriya		
2	Adabiy tanqid nazariyasi	5	4	**60**	30	0	30	0	**90**	**150**
	Jami:	5	4	**60**	30	0	30	0	**90**	**150**

1. FANNING MAZMUNI –"Adabiy tanqid nazariyasi" fanini o'zlashtirishda o'qitishning ilg'or va zamonaviy usullaridan foydalanish, yangi informatsion-pedagogik texnologiyalarni tatbiq qilish muhim ahamiyatga egadir. Dasturda ko'rsatilgan mavzular ma'ruza, amaliy mashg'ulot, seminar mashg'ulotlari shaklida olib boriladi. Shuningdek, fanning dolzarb masalalari talabalarga mustaqil ta'lim sifatida o'zlashtirish uchun beriladi. Fanni o'zlashtirishda darslik, o'quv va uslubiy qo'llanmalar, ma'ruza matnlari, tarqatma materiallar, texnik vositalardan foydalaniladi. Ma'ruza, amaliy va seminar mashg'ulotlari zamonaviy pedagogik texnologiyaning "bumerang", "matbuot konferensiyasi" singari ilg'or metodlari orqali hamda slaydlar, multimedia namoyishlari bilan o'tkaziladi.

2. FANNI O'QITISH NATIJALARI VA SHAKLLANADIGAN KASBIY KOMPETENSIYALAR

Fanni o'zlashtirish natijasida talaba adabiy tanqiddagi yangilanishni kuzatib, badiiy asar mohiyatini baholash, badiiy asar komponentlari, janrlar kompozitsiyasi, adabiyot va ijtimoiy hayot, ijodkor mahorati, badiiy obraz mohiyati to'g'risida bilimga ega bo'ladi.

3. O'QUV FANI O'QITILISHI BO'YICHA USLUBIY KO'RSATMALAR

Dasturda ko'rsatilgan mavzular ma'ruza, seminar shaklida olib boriladi, shuningdek, fanning dolzarb masalalari talabalarga mustaqil ish sifatida o'zlashtirish

uchun beriladi. Fan zamonaviy pedagogik texnologiyaning turli metodlari orqali o'tkaziladi.

Ta'lim berish va o'qitish metodlari –

interfaol keys-stadilar; seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); guruhlarda ishlash; taqdimotlarni qilish; jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.

4. TALABALAR KREDITLARNI OLISH TARTIBI

"Talabalar kreditlarni olish tartibi" O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 31-dekabrdagi "Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim jarayonini tashkil etish bilan bog'liq tizimni takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 824-sonli hamda O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2018-yil 29-sentabrdagi 820-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risida"gi Nizomi, shuningdek, talabalar bilimini nazora qilish va baholash haqidagi universitet Nizomi asosida belgilanadi.

TALABALARNI BAHOLASH TARTIBI:

Talabalarning bilimini baholash tartibi O'zbekiton Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-son buyrug'i bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimini nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risida"gi Nizom talablari asosida belgilanadi.

1. Nazoratlarni amalga oshirish tartibi.

Oraliq nazorat: O'tilgan mavzular asosida ________ shaklda o'tkaziladi.

Yakuniy nazorat: Semestr davomida o'tilgan mavzular bo'yicha ____________ shaklda o'tkaziladi.

Izoh: *Oraliq nazorat turi har bir fan bo'yicha fanning xususiyatidan kelib chiqqan holda 2 martagacha o'tkazilishi mumkin.*

Talabani oraliq nazorat turi bo'yicha baholashda, uning o'quv mashg'ulotlari davomida olgan baholari inobatga olinadi.

Nazoratlarning o'tkazilishi muddatlari muyyan o'quv yilida tasdiqlangan o'quv jarayoni jadvali asosida tashkil etiladi.

2. Talabalarning bilimi baholash mezonlari:

talaba mustaqil xulosa va qaror qabul qiladi, ijodiy fikrlay oladi, mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatini tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – **5 (a'lo) baho;**

talaba mustaqil mushohada yuritadi, olgan bilimini amalda qo'llay oladi, fanning mohiyatni tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo'yicha tasavvurga ega deb topilganda – **4 (yaxshi) baho;**

talaba olgan bilimini amalda qo‘llay oladi, fanning mohiyatni tushunadi, biladi, ifodalay oladi, aytib beradi hamda fan bo‘yicha tasavvurga ega deb topilganda – **3 (qoniqarli) baho;**

talaba fan dasturini o‘zlashtirmagan, fanning mohiyatini tushunmaydi hamda fan bo‘yicha tasavvurga ega emas deb topilganda – **2 (qoniqarsiz) baho** bilan baholanadi.

5. O‘QUV MASHG‘ULOTLARI VA MUSTAQIL TA’LIM QISMI

2-SEMESTR

2. Ma’ruza mashg‘ulotlari

№	Mavzular	Qisqacha tavsif	Soat
1.	Adabiy tanqid nazariyasi fan sifatida.	Fan mohiyati, boshqa fanlar bilan aloqadorligi	2
2.	Adabiy tanqidning o‘ziga xos xusuiyatlari	Tanqid ilmiy estetik hodisa sifatida	2
3.	Adabiy tanqid va badiiy tanqid	Badiiy adabiyot va san’at asarlarini baholash	4
4.	Adabiy tanqidda tahlil imkoniyatlari	Tahlil usullari, badiiy matn poetikasidagi o’zgarishlar	2
5.	Badiiy asarlarda milliylik masalasi	Muallaf dunyoqarashi Milliylik ifodasi	4
6.	Adabiy tanqidda talqin muammosi	Matnni o’zlashtirish ta’limoti	2
7.	Munaqqid uslubi va mahorat masalasi	Tanqidchi didi, intellekti, dunyoqarashi	4
8.	Adabiy tanqid janrlari	Taqriz, adabiy suhbatlar	4
9.	Adabiy portret janri	Adabiy portretda ijodkor ma’naviy qiyofasi	2
10.	Istiqlol davri tanqidchiligi	Adabiy tanqid va mustaqillik davri adabiyoti	4
	Jami		**30**

Ma’ruza mashg‘ulotlari multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada akadem guruhlar uchun o‘tiladi.

“Adabiy tanqid nazariyasi” fani bo‘yicha AMALIY mashg‘ulotlar taqsimoti

№	Mavzular	Soat
1.	San’at asarlarini baholash	4
2.	Adabiy tanqidda taqrizning o’rni	2
3.	Adabiy tanqid va adabiy jarayon	4
4.	Umarali Normatov ijodi	4
5.	Naim Karimov ijodi	4
6.	Ibrohim G’afurov ijodi	4
7.	Abdug’afur Rasulov ijodi	2
8.	Matbuot va adabiy tanqid	2
9.	Adabiy suhbatlar.	2
10.	Adabiy tanqiddagi yangilanishlar	2
	Jami	**30**

Amaliy mashg‘ulotlari multimedia qurulmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akadem. guruhga bir o‘qituvchi tomonidan o‘tkazilishi lozim. Mashg‘ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o‘tilishi, mavzuga mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo‘llanilishi maqsadga muvofiq.

Mustaqil ta’lim

Talaba mustaqil ishni tayyorlashda fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda, quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya yetiladi:

- amaliy mashg’ulotlarga tayyorgarlik;
- seminar mashg’ulotlariga tayyorgarlik;
- darslik va o’quv qo’llanmalar bo’yicha fan boblari va mavzularini o’rganish;
- tarqatma materiallar bo’yicha ma’ruza qismini o’zlashtirish;
- maxsus adabiyotlar bo’yicha fan bo’limlari yoki mavzulari ustida ishlash;
- talabaning o’quv, ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog’liq bo’lgan fan bo’limlari va mavzularni chuqur o’rganish;
- faol va muammoli o’qitish uslubidan foydalaniladigan o’quv mashg’ulotlari;
- masofaviy ta’lim.

Talabalar mustaqil ta’limining mazmuni va hajmi

№	Mustaqil ta’lim mavzulari	Soat	Mustaqil ta’limga oid topshiriq va tavsiyalar	Baja-rish

				mud-dati
	2-semestr			
1	Amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik.	10	Kutubxonada shug'ullanish	
2	Seminar mashg'ulotlariga tayyorgarlik.	10	Kutubxonada shug'ullanish	
3	O.Sharafiddinov "Jahon adiblari adabiyot haqida".	10	Ijod sirlari	
4	M.Qo'shjonov "Tanlangan asarlar".	15	Badiiy asar tili	
5	A.Rasulov "Tanqid, tahlil, baholash"	15	Badiiylik sirlari	
6.	Ozod vatan saodatii".	15	Globallashuv davri o'zbek adabiyoti	
7.	B.Karimov "Qodiriy fenomeni".	15	Qodiriy ijodining xorijda o'rganilishi	
	Jami	**90**		

Fan bo'yicha kurs ishi

Fan bo'yicha kurs ishi rejalashtirilmagan.

6. O'QUV ADABIYOTLARI VA AXBOROT MANBALARI

Asosiy adabiyotlar

1. Валихўжаев Б. Ўзбек адабиётшунослиги тарихи. (X-XIX асрлар). – Т.: Ўзбекистон, 1993.
2. Nazarov va b.O'zbek adabiy tanqidi tarixi– T.: O'qituvchi, 2012.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Мирзиёев Ш. Эркин ва фаравон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. – Т.: Ўзбекистон, 2016.
2. Мирзиёев Ш. Буюк келажагимизни мард ва олижноб халқимиз билан бирга қурамиз. – Т.: Ўзбекистон, 2017.
3. Алимбеков А. Юлдузнинг беш қирраси. – Т.: Муҳаррир, 2012.
4. Аъзам Э. Шовқин. Т.: Ўзбекистон, 2011.
5. Дўстмуҳаммад Х. Ижод – кўнгил мунавварлиги. – Т.: Мумтоз сўз, 2010.

6. Жўрақулов У. Ҳудудсиз жилва. – Т.: Фан, 2006.
7. Йўлдошев Қ. Ёниқ сўз. – Т.: Янги аср авлоди, 2007.
8. Каримов Б. Қодирий соғинчи. – Т.: Фан, 2004.
9. Норматов У. Кўнгилларга кўчган шеърият. – Т.: 2006.
10. Норматов У. Ижодкорнинг дахлсиз дунёси. – Т.: 2009.
11. Расулов А. Бетакрор ўзлик. – Т.:Мумтоз сўз, 2009.
12. Расулов А. Услуб – истеъдод портрети. – Т.: 2013.
13. Расулова У. XX аср ўзбек қиссалари тадрижи. - Т.: 2012.
14. Санжар Содиқ. Ижоднинг ўттиз лаҳзаси. – Т.: Шарқ, 2005.
15. Султон И. Озод. Т.: Шарқ, 2012.
16. Улуғов А. Қалб қандили. Академнашр, 2013.
17. Холдоров Д. Ижод моҳияти – услуб хосияти. – Т.: Turon zamin ziyo, 2017.
18. Шарафиддинов О. Ижодни англаш бахти. – Т.: Шарқ, 2004.
19. Ўзбек модерн шеърияти. Т.: Янги аср авлоди, 2003.
20. Куронов Д. Завқимдан бир шингил. – Т.: 2013.
21. Қўшжонов М. Ўзбекнинг ўзлиги. – Т.: Мерос, 1994.
22. Ғафуров И. Ҳаё – халоскор. – Т.: 2006.
23. Ҳамдамов У. Янгиланиш эҳтиёжи. – Т.: 2002.
24. Ҳамдамов У. Бадиий тафаккур тадрижи. – Т.: Янги аср авлоди, 2002.
25. Ҳаққулов И. Бадиий ижод иқлими. – Т.: 2010.

Ахборот манбалари:

1. http://ziyouz.uz
2. http://ziyonet.uz.
3. http://kitob.uz